

Demandar perdó

Per més que el procés polític de Catalunya cap a l'exercici de la sobirania avanci, la llengua pròpia del país continua lluny de viure en una situació de normalitat, per no dir que de vegades sembla immersa en una clara reculada pel que fa a percentatge de parlants.

Síntoma d'aquesta situació és la permanent justificació amb què els catalans necessitem omplir-nos la boca cada vegada que algú insinua que menystenim, minoritzem, marginem o ignorem l'altra llengua oficial en aquest territori. Quan el tertulià cavernari de torn assegura que els nens que van a l'escola a Catalunya tornen a casa cada dia sense parlar bé el castellà, un exèrcit de pedagogs, polítics i tertulians nostrats inverteixen temps i espai mediàtic per desmentir-ho i recordar, amb dades contrastades, el bon nivell dels nostres estudiants en la llengua de Cervantes. Al mateix temps, però, a ningú no sembla preocupar-li el fet que centenars de joves acabin cada curs la secundària obligatòria (alguns, fins i tot, aprovant) sense haver escoltat mai a la vida ni un sol mot en la llengua de Ramon Llull. Per cada adolescent escolaritzat a Catalunya que acaba 4t d'ESO amb dificultats per expressar-se en castellà (que algun en deu haver), us en presentaria deu que són ben incapaços de mantenir una conversa en català. I això no sembla que ho hagi de justificar ningú. D'altra banda, quan algú diu que ha viatjat a Catalunya i s'ha sentit discriminat perquè en una botiga el van atendre en català, de seguida surten els qui, amb tota la bona fe, disculpen el comerciant despistat que no es va adonar que el client no l'entenia i recorden que, tret d'algun cas excepcional, qualsevol visitant espanyol s'ha de sentir com a casa a les botigues catalanes. Ningú no diu res, en canvi, dels botiguers que es mantenen monolingües en la gloriosa llengua d'Unamuno.

El penúltim episodi que recordo de justificació servil és de fa algunes setmanes. Una lectora de La Vanguardia denunciava la poca presència de llibres en castellà en una biblioteca de Barcelona. La manresana Assumpta Bailac, gerent de Biblioteques de Barcelona, ho desmentia, just a sota, amb una dada contundent i irrefutable: en l'esmentada biblioteca el nombre de documents en castellà resulta que duplica els que hi ha en català. El que aparentment és un «zasca!» en tota regla, però, no ha d'amagar que, en realitat, la lectora de La Vanguardia va aconseguir que, una vegada més, els catalanoparlants (o, en aquest cas, catalanolectors) haguem de justificar la nostra trista existència. El castellà duplica el català i això, pel que sembla, deixa tothom tranquil... I si fos a l'inrevés? I si en aquella biblioteca els volums en català fossin el doble dels que hi ha en castellà? Segur que aleshores hauria sortit algú per demanar disculpes.